

OOR voor Den Haag

Als toerfietser geef je vooral je ogen de kost; je oren komen er meestal bekaaid vanaf. Zonde, vinden geluidensdeskundigen. 'Als je beter luistert, gaat er een wereld voor je open.'

TEKST: WIEGER FAVIER / FOTO'S: WIEGER FAVIER, THE HAGUE ONLINE MEDIA CENTER

"Het gehoor is een vrij verwaarloosd zintuig", vindt schrijver en bijzonder hoogleraar psychologie Douwe Draaisma. "Naar schatting doen we 80 tot 90 procent van onze bewuste waarnemingen met onze ogen. Achteraf is het ook veel moeilijker om voor de geest halen hoe iets precies klonk, dan hoe het er uit zag. Zo visueel zijn we ingesteld." Toch is de invloed van geluid is veel groter dan we denken. "Het komt een beetje heimelijk, haast onopgemerkt bij je binnen, maar kan heftige emoties veroorzaken. Vooral bij muziek merk je dat duidelijk." Volgens Draaisma kun je het waarnemingsvermogen verbeteren door je gehoor meer te trainen. "Als je bijvoorbeeld vogelgekwetter bestudeert, leer je steeds beter nuances te herkennen en krijgt je waarneming een vollediger beeld." Zet als je deze route door de veelzijdige stad Den Haag fietst dan ook je oren goed open. Je kunt hier namelijk veel uiteen-

lopende geluiden horen. Den Haag is van oudsher ruwweg opgedeeld in 'zand' en 'veen' met de Laan van Meerdervoort als scheidslijn. Beide stadsdelen hebben zo hun eigen sound. Het plat Hagenees van de volkse stadswijken op het veen in het oosten tot het chiquere Haags van het zand nabij de duinen en rond het regeringscentrum. Op zowel zand als veen zijn veel fleurige plantsoenen en parken aangelegd waar je je even kunt onttrekken aan de lawaaierige omgeving. Het Zuiderpark ligt bijvoorbeeld als een oase in stadsdeel Eskamp. Het heeft een groot middenveld en wordt omringd door verschillende tuinen. De relatieve stilte werd tot voor kort om de zondag onderbroken door het gejuich en de spreekkoren van het ADO-publiek in het Zuiderparkstadion aan de rand van het park. Tot verdriet van veel Hagenezen is er echter een nieuw stadion verrezen buiten de stad. Het oude betonnen stadion is nu half gesloopt

en er hangt een ongemakkelijke stilte. Even verderop hoor je tientallen talen door elkaar op de grote Haagse markt aan de rand van de multiculturele Schilderswijk. Naast de gebruikelijke groenten- en bloemenkramen kom je hier ook veel exotische vis- en fruitsoorten tegen en kraampjes met Hindoestaanse stoffen, hoofddoekjes en rinkelende buikdansshawltjes. Dieper in de Schilderswijk stuit je op oosterse gebouwen als de Hammam. Een uitgebreid badhuis, dat helemaal betegeld is waardoor er een vreemde kalmerende galm hangt. In een achterafstraatje verderop heeft de kleine Hindoetempel Ram Mandir een onooglijke buitenkant, maar binnen staat het vol met kleurige beelden en bloemen.

Van rechtsboven met de klok mee: de pier bij Scheveningen, het Binnenhof in Den Haag, draf- en renbaan Duindigt, Madurodam, de Hofvijver en een markt in Den Haag

Tijdens de vrijdagavonddiensten worden je oren gehypnotiseerd door onder meer de tempelbel, resonerend gezang en de diepe klank van een grote schelp waarop stevig wordt geblazen.

LEKKER RITME

Uiteraard is Den Haag ook een stad vol rinkelende trams en ronkende auto's. Herrie voor velen, maar muziek in de oren van geluidskunstenaar Paul Klai. "Ook al zie je de auto niet, onbewust weet je toch waar hij zit, of hij op je afkomt en met welke snelheid; dat vind ik fascinerend." Klai zoekt plekken op waar aparte geluiden te horen zijn en vermengt dat tot kunst. "Ik luister wat de stad met klanken doet. Zoals de echo van voorbijrazend verkeer op de muren van de gebouwen. In het volgebouwde centrum krijgt een tram een heel ander geluid dan in een brede Scheveningse laan." De kunstenaar doorkruist de stad bij voorkeur per fiets. "Je hoort je eigen beweging en de cadans van de wielen en de trappers. Die geven er dan een lekker ritme aan, waardoor je de stadse geluiden meer als muziek kunt verstaan."

Vooraf rond het drukke Centraal Station loopt het volume van die stadsmuziek behoorlijk op. De rust van het Haagse Bos midden in de drukte is een verademing. Zeker als je verder fietst, voorbij Huis ten Bosch, richting het statige Wassenaar en verderop de duinen van de Wassenarse slag en het uitgestrekte vogelrijke natuurgebied Meijndel ten noorden van

Scheveningen. Kale valleien, vennetjes en hoge duinen vol meidoorn en duinroos wisselen elkaar hier af. De wind ruist zachtjes door de kleine blaadjes. Zomers kwaken hier rugstreeppadden om het hardst en klinkt het uitgebreide repertoire van de nachtegaal.

Op zondagen hoor je in Wassenaar echter ook het bonzende paardengedraaf in het mulle zand van draf- en renbaan Duindigt en vaak ook het geratel van de ploegende tweewielige sulky's erachter. Vanaf de tribune schallen de aanmoedigingen van het publiek dat gewed heeft op de paarden en ze vooruit wil schreeuwen. "Dat heeft geen enkel effect", vertelt Jockey Raymond Chang. Op de renbaan sluit je jezelf volkomen af en hoor je alleen de tred van de paarden. Pas als de finish voorbij is, dringt de rest van de wereld weer tot je door."

EIGEN GELUID

Verse vis en altijd hongerige meeuwen zijn het middelpunt van een volgend geluidsvol spektakel dat elke vroege donderdagochtend in de Scheveningse haven plaatsvindt. Dan druppelt de op zondag uitgevaren vissersvloot van bijna dertig schepen met volle ruimen binnen en meren ze aan bij de visafslag. Na Scheveningen kom je ook nog langs Madurodam, Bennies Fifties en het Museum voor Communicatie. En allemaal hebben ze zo hun eigen geluid. Geniet ervan, voor je de drukte van de stad weer laat doordringen.

PRAKTISCH

INFORMATIE

VVV, Hofweg 1 in Den Haag, tel (0900) 340 35 05, www2.holland.com/denhaag/nl

FIETSVERHUUR

Rijwielshop Den Haag, Koningin Julianaplein 10 in Den Haag (onder Centraal Station), tel. (070) 385 32 35.

BELUISTEREN

- Bennies Fifties, Namensestraat 73 in Scheveningen, tel. (070) 358 58 10, www.benniesfifties.com
- Draf- en renbaan Duindigt, Waalsdorperlaan 29 in Wassenaar, tel. (070) 314 87 40, www.renbaanduindigt.nl
- Gemeentemuseum Den Haag Stadhouderslaan 41 in Den Haag, tel. (070) 338 11 11, www.gemeentemuseum.nl
- Haagse Markt, Herman Costerstraat in Den Haag, www.dehaagsemarkt.nl
- Hindoetempel Ram Mandir, Mijtenstraat 183 in Den Haag, tel (070) 389 50 93.
- Madurodam, George Maduroplein 1 in Den Haag, tel. (070) 416 24 00, www.madurodam.nl
- Museum voor Communicatie, Zeestraat 82 in Den Haag, tel (070) 330 75 00, www.muscom.nl
- Stichting Hammam Den Haag, Rubensstraat 39 in Den Haag, tel. (070) 384 14 14, www.hammam.nl
- Visafslag Scheveningen, Visafslagweg 1 in Den Haag.

Benieuwd hoe deze route klinkt? Beluister het fragment op www.fietsactief.nl!

STILTE IN DE STAD

Stilte is twee vogels in de ochtend
De krantenjongen op zijn brommer
Het leven dat langzaam opstart
Wie is de eerste wie doet het licht aan

Stilte is een auto in de verte
Het ruisen van de bladeren in de bomen
Een groepje pratende voorbijgangers
Gesprekken die net niet te verstaan zijn

Stilte is jouw glimlach een laatste geeuw
Voordat je je ogen sluit slapen gaat
Wie is de laatste wie doet het licht uit

Stilte is wanneer ik mezelf hoor denken
Stilte is wanneer ik zwijg over wat ik denk
Hopend dat jij het niet hoort

HARRY ZEVENBERGEN, STADSDICHTER DEN HAAG

